

Andra Havannadeklarationen

Från Kubas folk till folken i Latinamerika och i den övriga världen

[Den 4 februari 1962 uppläste Fidel Castro denna deklARATION inför över en miljon kubaner]

I ett brev som José Martí, vår frihetsapostel, skrev kort före sin död men inte hann avsluta därför att en spansk kula genomborrade hans hjärta, säger han den 18 maj 1895 till sin vän Manuel Mercado: 'Nu kan jag skriva ... nu måste jag varje dag vara beredd att offra livet för mitt land och för min plikt ... att genom Kubas självständighet i tid förhindra att Förenta staterna breder ut sig över Antillerna och i och med denna maktökning angriper de övriga latinamerikanska länderna. Fördenskull har jag verkat intill denna dag och fördenskull skall jag fortsätta att verka ... Viktigare än något annat är att förhindra att imperialisterna genom en annektering av Kuba förbereder ett införlivande av de latinamerikanska folken med det oroliga och råa Nordamerika, som föraktar dem ... Jag har levat i odjurets buk och känner dess inälvor, och min slunga är Davids.'

Redan 1895 varnade Martí för den fara som hotade Latinamerika och nämnde imperialismen vid dess rätta namn : imperialism. Han erinrade de latinamerikanska folken om att de, om några, borde vara angelägna om att Kuba inte föll offer för Förenta staternas maktbegär och föraktfulla inställning till de latinamerikanska folken. Och med sitt eget blod, som flöt för Kuba och för Latinamerika, undertecknade han de ord med vilka Kubas folk idag, som en hyllning till hans minne, inleder denna Deklaration.

Sextiosju år har gått. Puerto Rico blev förvandlat till en koloni och är alltjämt en koloni, översvämmad av militärbaser. Även Kuba föll i imperialismens klor. Imperialistiska trupper ockuperade vårt territorium. I vår första konstitution infördes Platts Amendment som en förödmjukande klausul, vilken utlämnade oss åt utländsk intervention. Våra naturtillgångar övergick i deras händer, de förfalskade vår historia och vår administration och vår politik utformades helt enligt deras intressen: hela nationen låg under sextio år i politisk, ekonomisk och kulturell kvävningssvanda.

Men Kuba reste sig. Kuba förmådde av egen kraft frigöra sig från det utländska förmynderskapet. Kuba slet sönder bojorna som förenade dess öde med förtryckarimperiet. Vi återtog våra naturtillgångar, vi upprättade på nytt vår kultur och hissade vår flagga som ett oberoende latinamerikanskt land och folk.

Aldrig mer kommer Förenta staterna att kunna anfälla Latinamerika med hjälp av Kuba; men genom att dominera de flesta av de latinamerikanska staterna menar de sig kunna behärska Kuba med hjälp av Latinamerika.

Vad är Kubas historia annat än Latinamerikas historia? Och vad är Latinamerikas historia annat än Asiens, Afrikas och Oceaniens historia? Och vad är alla dessa folks historia annat än berättelsen om den skoningslösa och grymma exploatering som imperialismen gjort sig skyldig till världen över?

I slutet av förra århundradet och i början av detta hade en handfull ekonomiskt högt utvecklade nationer uppdelat världen mellan sig. Genom sin ekonomiska och politiska dominans behärskade de två tredjedelar av mänskligheten, som därmed såg sig nödsakad att arbeta för härskarklasserna i denna grupp av kapitalistiskt utvecklade länder.

Historiska omständigheter hade tillåtit vissa europeiska länder och Amerikas Förenta stater en hög industriell utveckling och möjliggjorde för dem att behärska och exploatera resten av världen.

Vilka motiv var det som drev de industrialiserade makterna till denna expansion? Var det motiv av moralisk art — 'civiliserande', som de lät göra gällande? Nej. Motiven var ekonomiska.

Ända sedan Amerika upptäcktes och de europeiska erövrarna for över havet för att lägga beslag på och utnyttja en annan kontinents mark och bebyggare har det varit vinningslystnaden som varit den fundamentala kraften bakom deras handlande. Amerikas upptäckt var ingenting annat än följderna av deras sökande efter en kortare väg till Orienten, vars handelsvaror var högt betalda i Europa.

En ny samhällsklass, köpmännen och varufabrikanterna, uppstod vid slutet av medeltiden vid sidan av riddarnas och deras undersåtars feodalsamhälle.

Vinningslystnaden var drivfjädern till denna nya samhällsklass strävanden. Alltefter som handel och industri utvecklades växte dess inflytande, och den kom i allt häftigare konflikt med feodalismens påbördade samhällsrelation av underlydande och tjänarskap med dess lagar och institutioner, dess filosofi, dess moral, dess konst och dess politiska ideologi.

Nya filosofiska och politiska idéer, nya rättsbegrepp och statsprinciper proklamerades av borgarklassens intellektuella representanter, som för att tillgodose samhällets nyväckta behov så småningom också gjorde sig till tolk för de exploaterade massorna. Det var på den tiden helt omstörtande idéer som ställdes mot feodalsamhällets gamla och förlegade. Med borgarklassen i spetsen kastade lantarbetarna, hantverkarna och arbetarna av sig feodalsystemets ok med dess idévärld, dess lagar och institutioner och den härskande klassens, det vill säga det ärftliga adelskapets, privilegier.

Den gången ansåg borgarna revolutionen vara rättvis och nödvändig. De ansåg att feodalordningen varken kunde eller borde bestå till evärdelig tid, vilket de däremot idag anser om sin egen kapitalistiska samhällsordning. De uppmuntrade jordarbetarna att frigöra sig från feodalismens livegenskap, eggade hantverkarna till uppror mot skråväsendet och gjorde anspråk på rätten till politiskt inflytande. Men de enväldiga monarkerna, adeln och det högre prästerskapet försvarade envist sina klassprivilegier genom att proklamera monarkins av Gud förlånade befogenhet och den bestående samhällsordningens oantastlighet. Att vara liberal, att framföra borgarfilosoferna Voltaires, Diderots eller Jean-Jacques Rousseaus idéer var för den tidens härskarklass ett lika allvarligt brott som det idag enligt borgarklassen är att vara socialist och förfäktas Marx, Engels och Lenins läror.

Då borgarklassen erövrade den politiska makten och etablerade sig på ruinerna av feodalsamhället var det enligt sitt eget kapitalistiska produktionssystem de byggde sin stat, sin rättsordning, sin ideologi och sin vetenskap. Denna världsbild hävdade i första hand kärnan i deras klassvälde: den privata äganderätten. Det nya samhället, baserat på den privata äganderätten till produktionsmedlen och på den fria konkurrensen, blev därför uppdelat i två huvudklasser: den ena ägare av de alltmer effektiva produktionsmedlen, den andra i avsaknad av varje slag av tillgångar, ägare endast av sin arbetskraft och nödsakad att sälja den på marknaden som vilken handelsvara som helst för att kunna uppehålla livet.

Då feodalismen väl vacklat i sina grundvalar följde en utomordentligt snabb utveckling. Stora fabriker anlades där alltmer växande arbetarskaror sysselsattes. De tidsenligaste och tekniskt mest effektiva fabriker kom att undantränga de mindre produktiva konkurrenterna från marknaden. Kostnaderna för den industriella utrustningen steg mer och mer och allt högre kapitalinsatser blev nödvändiga. En betydande del av produktionen kom att sammanföras på ett mindre antal händer. På så sätt uppkom de kapitalistiska storföretagen och längre fram sammanslutningarna av storföretag i karteller, syndikat, truster eller konsortier, alltefter sammanslutningarnas grad och karaktär. Dessa kontrollerades så småningom av innehavarna

av aktiemajoriteten, det vill säga av de mäktigaste industripamparna. Den fria konkurrensen, som varit karakteristisk för kapitalismen i dess första skede, förkvävdes av monopolen, som gjorde affärer sinsemellan och bevakade de olika sektorerna på marknaden.

Varifrån hämtades de enorma resurser som tillät en handfull monopolister att samla miljardförmögenheter? De möjliggjordes genom utnyttjandet av mänsklig arbetskraft. Miljoner människor, tvingade att arbeta för svältlöner, inbringade genom sin möda de gigantiska monopolkapitalen. Arbetarna släpade samman förmögenheterna åt de privilegierade klasserna som blev allt rikare, allt mäktigare. Genom bankväsendet kom de att disponera inte bara över sitt eget kapital utan också över hela samhällets. På detta sätt sammansmälte bankerna med storindustrin och finanskapitalet kom till stånd. Vad skulle man då göra med de stora, alltmer växande överskotten på kapital? Med dem skulle världen besättas och beslagt.

Som alltid på jakt efter mera började magnaterna bemäktiga sig naturtillgångarna i ekonomiskt svagare länder och utnyttja deras invånares arbetskraft till långt uslare löner än dem de såg sig tvingade betala åt moderlandets arbetare. Sålunda uppstod den territoriella och ekonomiska uppdelningen av världen. 1914 hade ett tiotal imperialistiska stater med sitt ekonomiska och politiska välde införlivat utländskt territorium till en utsträckning av 83 700 000 kvadratkilometer och med en befolkningssiffra på 970 miljoner. De hade delat upp världen mellan sig.

Men eftersom världen till sin utsträckning är begränsad och dessutom redan uppdelad in i minsta vrå av jordklotet kom det till en sammanstötning mellan de olika monopolistländerna. Fördelningen befanns inte stå i proportion till den industriella och politiska makt som de i olika utveckling stadda länderna uppnått. En omfördelning syntes möjlig. Så utbröt de imperialistiska krigerna som skulle kosta mänskligheten 50 miljoner människor i döda och tiotals miljoner i invalider och som skulle slå omätliga materiella och kulturella värden i spillror. Dessa händelser hade ännu inte timat då Marx skrev: 'Ur det nyfödda kapitalets alla porer, från hjässan till fötterna, flyter det blod och var.'

Då det kapitalistiska produktionssystemet väl en gång visat lejonklon förvandlades det till ett oöverstigitligt hinder för mänsklighetens framåtskridande. Men det borgerliga samhället bar redan från början inom sig fröet till sin egen undergång. Ur dess sköte växte gigantiska produktionsinstrument fram, men samtidigt utvecklades en ny och kraftfull samhällsklass: proletariatet kallat att utbyta kapitalismens nu ålderdomliga och förlegade samhällssystem mot en högre form av ekonomisk ordning som mera skulle överensstämma med det mänskliga samhällets möjligheter — detta genom att insätta samhället som ägare till dessa enorma produktionsmedel som folket och endast folket med sitt arbete skapat och sammanbragt. Vid en dylik grad av produktiv kraftutveckling var det en anakronism att samhället leddes av en regim som hävdade den privata äganderätten, och att därmed miljoner och åter miljoner människors existensvillkor skulle vara underkastade diktat från en liten minoritetsgrupp.

I rättvisans namn gjorde människorna anspråk på att anarkin inom produktionslivet skulle upphöra, fordrade ett slut på slöseriet, på de ekonomiska kriserna och på de för det kapitalistiska systemet karakteristiska rövarkrigerna. Folkens växande behov och möjligheten att tillfredsställa dem fordrade en ekonomiskt planlagd utveckling och ett rationellt utnyttjande av produktionsmedlen och naturtillgångarna.

Oundvikligen gled imperialismen och kolonialismen in i ett djupt och räddningslöst kristillstånd. Den allmänna krisen utlöstes strax efter första världskriget, då arbetare och bönder genom en revolution störtade det tsaristiska imperiet i Ryssland och under ytterst svåra förutsättningar — som blev än svårare genom kapitalistländernas blockad och aggressioner — upprättade den första socialistiska staten. Därmed inleddes en ny epok i mänsklighetens historia. Alltsedan dess och intill våra dagar har det imperialistiska systemets kristillstånd och

upplösningsprocess oavslutligen accentuerats.

Det andra världskriget, som igångsattes av de imperialistiska staterna, tvingade Sovjetunionen och andra invaderade europeiska och asiatiska nationer att kasta sig in i blodiga strider för bevarandet av sin frihet. Det slutade med fascismens sammanbrott, bildandet av det världsomfattande socialistiska lägret och de underkuvade folkens framgångsrika kamp för sin frigörelse. Mellan 1945 och 1957 erövrade mer än 1 200 miljoner människor i Asien och Afrika sin självständighet. Folkens blod hade inte gjutits förgäves.

De underkuvade och koloniserade folkens uppror är ett universellt fenomen som skakar världen och som är ett tecken på imperialismens slutgiltiga kris.

Kuba och Latinamerika är en del av världen. Våra problem är en del av de problemställningar som uppkommer ur den imperialistiska världskrisen och de underkuvade folkens kamp; sammanstötningen mellan den värld som håller på att födas och den som är på väg att gå under. Den hatfyllda kampanj som släppts lös mot vårt land är ett uttryck för de lika desperata som lönlösa ansträngningar som imperialisterna gör för att förhindra folkens frigörelse. Särskilt Kuba är en svår nagel i ögat på imperialisterna. Men vad är det då som döljer sig bakom Förenta staternas hatiska inställning till den kubanska revolutionen? Vilken är den logiska förklaringen till det rörande samförstånd som förenar vår tids rikaste och mäktigaste imperium och en hel kontinents alla gamla oligarkier i en gemensam aggression? Tillsammans representerar de en befolkning på 350 miljoner människor mot ett litet land med endast sju miljoner invånare, ekonomiskt underutvecklat, utan vare sig finansiella eller militära resurser för att kunna utgöra ett hot mot vare sig säkerheten eller ekonomin i något som helst land i världen.

Vad som enar och sammanför dem är fruktan. Det är fruktan som förklarar deras hållning. Inte fruktan för den kubanska revolutionen, utan fruktan för den latinamerikanska revolutionen. Inte fruktan för de arbetare och bönder, studerande, intellektuella och medelklassprogressister som genom revolutionen tog makten på Kuba, utan fruktan för att arbetarna, jordbrukarna, de studerande och intellektuella tillsammans med de progressiva kretsarna ur medelklassen genom en revolution ska överta makten i de svältande länder som förtrycks och sugts ut av monopolföretagen i Förenta staterna och av de reaktionära trusterna i Latinamerika. Det är fruktan för att de utplundrade folken på den amerikanska kontinenten ska gripa till vapen mot sina förtryckare och i likhet med Kuba förklara sig som fria latinamerikanska folk.

De tror sig kunna förjaga spöket av den revolution som hotar dem genom att försöka krossa den kubanska revolutionen. De tror att de kan besvärja sin egen skräck genom att krossa den kubanska revolutionen, de tror att de skall kunna krossa hela den revolutionära vågen helt enkelt genom att krossa Kuba. I sin förvirring utger de Kuba för att vara en slags exportör av revolutioner. I deras ockrarsjälar, i deras sömnlösa köpmannahjärnor härjar inbillningen att revolutioner kan köpas och säljas, hyras, lånas ut, exporteras och importeras som handelsvaror. I okunnighet om de lagar som styr utvecklingen i det mänskliga samhället inbillar de sig att deras monopolistiska, kapitalistiska och halvfeodala system är evigt. Uppfostrade i sin egen reaktionära ideologi, en blandning av vidskepelse, okunnighet, subjektivism och pragmatism håller de fast vid sin bild av världen och historiens gång, tillrättalagd efter deras egna intressen som exploaterande samhällsklass. De förutsätter att revolutioner är något som föds eller dör i individens hjärna eller genom himmelska lagars ingripanden, och att gudarna givetvis alltid står på deras sida.

I alla tider har de trott detsamma, alltsedan de hedniska patricierna i det slavdrivande Rom kastade de första kristna för cirkuslejonen, alltsedan medeltidens inkvisitorer, trogna vakthållare åt feodalherrarna och den absoluta monarkin, brände de första representanterna för

den frammbrytande borgarklassens liberala tankegångar på bål. Så har det varit och så är det ännu i dag, då biskoparna försvarar monopolkapitalismen samtidigt som de fördömer proletärernas folkresningar. Alla reaktionärer har i alla tider historien igenom skyndat till med de lömskaste vapen, lögnar, bedrägerier och falska beskyllningar, så snart motsättningarna mellan exploatörer och exploaterade nått ett spänningstillstånd som hotat att utmynna i en ny samhällsordning. Anklagade för att ha satt Rom i brand och framburit barn som slaktoffer på sina altaren släpades de första kristna till martyrdöden. Anklagade för kätteri blev filosofer som Giordano Bruno, reformatorer som Huss och tusen andra feodalismens vedersakare förda till bålet av inkvisitorerna.

Lika ursinnig, och lika tarvlig, är den förföljelse som de kämpande revolutionärerna får utstå i dag. Alltid, i varje skede av historien, har de härskande klasserna dräpt och mördat sina motståndare, åberopande nödvändigheten av att försvara samhället, ordningen och fosterlandet: deras samhälle, med en privilegierad minoritet sittande på den exploaterade majoriteten; deras 'ordning', med en klassindelning som de med eld och blod upprätthåller gentemot de egendomslösa; deras 'fosterland', som bara de själva får njuta av genom att utesluta resten av folket från delaktighet av dess frukter — allt för att kväsa de upproriska, som längtar efter ett nytt samhälle, en rättvis ordning, ett verkligt fosterland för alla.

Men den historiska utvecklingen och mänsklighetens framåtskridande stannar inte i sitt lopp, kan inte hejdas. De krafter som driver folken, historiens verkliga drivkrafter, avgörs av de materiella existensvillkoren och trängtan efter de högre slutmål av välstånd och frihet som hägrar då människans framsteg inom vetenskap, teknik och kultur gör dem uppnåeliga. Dessa krafter är starkare än de härskande oligarkiernas makt och det våld de släpper loss.

Ett folks subjektiva förutsättningar, det vill säga dess revoltmedvetande, organisationsförmåga, ledarskap, kan alltefter sin högre eller lägre grad av utveckling påskynda eller försena revolutionen; men förr eller senare, då de objektiva förutsättningarna väl mognat, tränger revoltmedvetandet i dagen, organisationen genomförs, ledarskapet träder fram och revolutionen utbryter.

Om den ska komma till stånd på fredlig väg eller efter en svår och smärtsam födsloprocess beror inte på revolutionärerna utan på de tillbakahållande krafterna i det gamla samhället, krafter som envist och uthålligt söker hejda framfödandet av det nya samhälle som avlats av absurditeterna i det gamla. Revolutionen ingriper i historien som läkaren då han hjälper ett nytt liv till världen. Han tar inte till tången i onödan, men tillgriper den utan tvekan då den är nödvändig för förlossningen, en förlossning som frambär hoppet om ett värdigare liv åt de exploaterade och förslavade massorna.

I många av Latinamerikas länder är revolutionen nu oundviklig. Detta faktum är inte avhängigt av någons vilja. Det avgörs av de skrämmande förhållanden som latinamerikanen lever i, av revoltmedvetandets utveckling hos massorna, av det allmänna kristillståndet inom imperialismen och av den universella upp-till-kamprörelsen bland de underkuvade folken.

Den oro som idag förmärks är ett omisskännligt symtom på revolt. Innandömet är i uppror hos en kontinent som sett fyra sekel av slaveri, halvslaveri och feodalistisk exploatering av människan, alltifrån de ursprungliga bebyggarna och slaverna som överskeppades från Afrika till de inhemska folkgrupper som därefter uppstod: vita, negrer, mulatter, mestiser och indianer; alla de som idag broderligt delar Förenta staternas förakt och förödmjukande behandling, men som lika broderligt delar hoppet om en bättre morgondag.

De latinamerikanska folken frigjorde sig från det spanska kolonialväldet i början av förra seklet, men de frigjorde sig inte från exploateringen. De feodala storgodsägarna övertog de spanska guvernörernas myndighet; indianerna trampade vidare i sin förnedrande

tjänarställning, latinamerikanen förblev förslavad, i en eller annan form, och alla förhoppningar hos folken krossades under koncernernas makt och det utländska kapitalväldet.

Detta är sanningen om Latinamerikas historia, endast med en eller annan nyansskillnad, en eller annan varierande detalj från land till land. Idag förtrycks det latinska Amerika av en imperialism långt mäktigare, långt grymmare och skoningslösare än någonsin det spanska kolonialväldet.

Vilken hållning intar då Förenta staternas imperialister inför den latinamerikanska revolutionens obönhörliga realitet? Svaret är att de förbereder ett kolonialkrig mot folken i Latinamerika, förbereder våldsapparaten, de politiska förevändningarna och de pseudolegala instrument som avtalats mellan representanterna för de reaktionära storkoncernerna i syfte att med eld och blod undertrycka de latinamerikanska folkens resning.

Ingripandena från Förenta staternas regering i de latinamerikanska staternas inrikespolitik har blivit allt öppnare och hänsynslösare. Interamerikanska Försvarsrådet (CID), för att nämna ett exempel, har varit, och är, det centrum där de latinamerikanska arméernas mest reaktionära och yankeetrogna officerare utbildas, för att sedermera kunna användas som 'putschister' i stormonopolens tjänst.

Förenta staternas militärmissioner i Latinamerika utgör en i varje nation permanent spionageapparat, intimt förbunden med CIA. Basernas officerare är föremål för hård skolning i rigorös reaktionär ideologi, i akt och mening att förvandla de olika ländernas arméer till redskap för Förenta staternas politiska och ekonomiska intressen.

I Panamakanalzonen har Förenta staternas högkommando nyligen anordnat specialkurser i antigerillakrigföring för latinamerikanska fältofficerare för att på så sätt kunna slå ned lantbefolkningens väpnade upprorsförsök mot den feodala exploatering de är utsatta för.

I Förenta staterna har CIA organiserat särskilda utbildningscentra för att utbilda latinamerikanska agenter och undervisa dem i de mest subtila mordmetoder. Fysisk likvidering av antiimperialistiska ledare är en av Förenta staternas militärmakt helt sanktionerad politik.

Allmänt känt är att Förenta staternas ambassader i olika latinamerikanska länder organiserar ligor av fascister, vilka instrueras och utrustas för att sprida terror och provocera arbetarnas, studenternas och de intellektuellas organisationer. Dessa ligor, rekryterade såväl bland oligarkins representanter som bland städernas värsta slödder, har redan hunnit begå en serie aggressionsdåd mot massorna.

Men ingenting visar imperialisternas avsikter så naket som deras uppträdande under de senaste händelserna i Dominikanska republiken, då Förenta staterna utan någon som helst rätt, utan att ens anlita sina diplomatiska förbindelser med denna stat lät sina krigsfartyg kasta ankar utanför den dominikanska huvudstaden och med sin sedvanliga fräckhet tillkännagav att om kabinettet Balaguer önskade militär hjälp skulle de ilandsätta sina trupper för att bekämpa det dominikanska folkets uppror. Att Balaguers makt var ett narrspel, att varje fritt folk i Latinamerika bör ha rätt att lösa sina interna problem utan utländsk inblandning, att det existerar internationella normer och en världsoption, att det till och med existerade ett OAS, var av ingen som helst betydelse enligt Förenta staternas begrepp. Det enda de tillmätte vikt var att stoppa den dominikanska revolutionen och att återuppliva de av dominikanska folket så förhatliga landsättningarna av marinstyrkor. Det enda de inför världen kunde utpeka som motiv för detta sitt nya rättsövergrepp var ett simpelt nödrop från en olagligt tillsatt tyrann-guvernör i knipa. Vad detta innebär bör folken inte glömma. I Latinamerika finns alltför många statschefer av denna typ, redo att begagna sig av Förenta staternas militär mot sitt eget folk 'då de råkar i svårigheter.

Den av imperialismen i Förenta staterna deklarerade politiken att sända soldater för att slå ned varje upprorisk folkresning i de latinamerikanska länderna, att döda latinamerikanska män och kvinnor — arbetare, studerande, lantbor — har som enda ändamål ett fortsatt upprätthållande av deras monopolistiska intressen samt privilegierna åt de landsförrådiska koncerner som stöder dem.

De militärpakter som Förenta staternas regering tecknat med latinamerikanska regeringar — många gånger hemligstämplade och alltid uppgjorda bakom ryggen på folket — åberopar hypotetiska yttre faror som aldrig skådats på något håll i världen. Det ligger numera i öppen dag att dessa pakters enda och exklusiva ändamål är att föregripa en resning bland folken. Det var pakter mot folket, mot den enda förefintliga faran: en frihetsrörelse som skulle sätta Förenta staternas intressen på spel. Inte utan skäl frågade sig folket i de respektive länderna: 'Varför så många militärvtal? Vad är avsikten med dessa vapensändningar — vapen som visserligen inte är tekniskt fullgoda för ett modernt krig men som gott och väl duger till att slå ned en strejkrörelse, kväva en folkdemonstration och orsaka blodsutgjutelse i landet? Vad är meningen bakom militärbaserna, Rio de Janeiropakten och de tusen och en internationella konferenserna?'

Sedan andra världskriget har de latinamerikanska nationerna gått mot en allt större utarmning. Deras export sjunker mer och mer, deras importsiffror blir allt högre, inkomsten per capita minskar, de fasansfulla procentsiffrorna för barnadödligheten är inte i avtagande, analfabetismen har ökat, folken saknar arbete, jord, lämpliga bostäder, skolor, sjukhus, kommunikationer och livsmedel. I gengäld har Förenta staternas kapitalinvesteringar överskridit 10 miljarder dollars. Latinamerika är dessutom leverantör av billiga råvaror och köpare av dyra helfabrikat. På samma sätt som de första spanska erövrarna i utbyte mot indianernas guld och silver betalade med spegelglas och krimskrams gör Förenta staterna affärer med Latinamerika. Att vidmakthålla denna flod av rikedomar, att bemäktiga sig allt mer och mer av Latinamerikas tillgångar och utnyttja dess tåliga folk: det är vad som döljer sig bakom militärpakterna, förlägningsbaserna och diplomatsammanträdena i Washington.

Den långsamma strypningen av de latinamerikanska nationernas självständighet och de utmanande ingreppen i deras interna angelägenheter är en politik som nådde sin höjdpunkt vid det senaste mötet mellan dess statschefer. Imperialisterna i Förenta staterna sammankallade dessa till Punta del Este för att i delaktighet med några av Latinamerikas mest beryktade statschefer medelst politisk påtryckning och ekonomisk utpressning av aldrig skådad hårdhet tvinga dem att avsäga sig sina respektive folks nationella självbestämmanderätt och att sanktionera Förenta staternas hatade ingripanden i Latinamerikas interna frågor — kort och gott: de latinamerikanska folkens underkastelse under Amerikas Förenta staters allsmäktiga vilja som alla frihetskämpar upprest sig mot, från Bolivar till Sandino. Ej heller blygdes Förenta staternas regering, lika litet som det exploaterande koncernväsendets representanter eller den mäktiga monopol- och feodalägda reaktionära pressen, att helt frankt begära skriftliga avtal liktydiga med formellt undertryckande av våra folks självbestämmanderätt; att i ett penndrag av den mest infama sammansvärjning som Latinamerikas historia känner styrka denna rätt.

Bakom lyckta dörrar och bland vämjeliga intrigrävar ägnade Förenta staternas kolonialminister hela dagar åt att söka besegra ett antal statschefers motstånd och samvetsbetänkligheter, allt under det han lät miljonerna i Förenta staternas kassakista rulla i ett omaskerat köp av röster. En handfull koncernrepresentanter från länder, som tillsammans omfattar mindre än en tredjedel av den latinamerikanska kontinentens befolkning, framlade avtal som på silverbricka serverade den nordamerikanske husbonden den rättsprincip som kostat våra folk dess blod ända sedan frihetskrigens dagar. Inslaget av dyrköpta lager i denna imperialismens ömkliga och ohållbara segerkrans, dess moraliska bankrutt, den havererade

enigheten och den universella indignationen minskar inte tyngden i de till det priset genomförda avtalen innebär för folken i Latinamerika.

I denna skamlösa konklav höjde sig utan fruktan Kubas höga och fasta stämma för att inför Latinamerikas och all världens folk påvisa det gemena attentatet och med en värdighet som skall dröja kvar i historiens annaler försvara inte bara Kubas rätt utan de värnlösas rätt i kontinentens alla syskonnationer. Kubas ord gav intet eko i den dresserade majoriteten, men något svar var heller inte att vänta. Bara den vanmäktiga tystnaden svarade de sönder-smulande argumenten och de otvetydiga, djärva orden. Men Kuba talade inte till statscheferna; Kuba talade till folken och till historien, där skall orden ge eko och få svar.

I Punta del Este utbröt en ideologisk sammandrabbning mellan den kubanska revolutionen och Förenta staternas imperialism. Vad representerade de båda vid detta möte och i vems namn talade de?

Kuba representerade folken, Förenta staterna representerade monopolen. Kuba talade för Latinamerikas exploaterade massor, Förenta staterna talade för det exploaterande imperialistiska koncernväldets intressen; Kuba för självbestämmanderätt, Förenta staterna för intervention; Kuba för nationalisering av utländska företag, Förenta staterna för nya investeringar av utländskt kapital; Kuba för kulturen, Förenta staterna för obildningen; Kuba för jordreformen, Förenta staterna för storgodssystemet; Kuba för Latinamerikas industrialisering, Förenta staterna för underutvecklingen; Kuba för det skapande arbetet, Förenta staterna för det kontrarevolutionära sabotage och terrorvälde som deras agenter praktiserar, för förstörandet av sockerplantager och fabriker, för deras piratplans bomber mot ett fredligt folks arbete; Kuba för de mördade arbetarna som stått i skriv- och läskunnighetens tjänst, Förenta staterna för mördarna; Kuba för brödet, Förenta staterna för hungern; Kuba för jämlikheten, Förenta staterna för privilegierna och diskrimineringen; Kuba för sanningen, Förenta staterna för lögnen; Kuba för frigörelsen, Förenta staterna för förtrycket; Kuba för mänsklighetens gång mot en ljusare framtid, Förenta staterna för dess kvarblivande i det förflutnas hopplösa förhållanden; Kuba för hjältarna som stupade vid Playa Girón för att befria fosterlandet ur det utländska väldet, Förenta staterna för lakejerna som sviker fosterlandet och betjänar utlandet; Kuba för den mellanfolkliga freden, Förenta staterna för aggressionen och kriget; Kuba för socialismen, Förenta staterna för kapitalismen.

De avtal som Förenta staterna utverkade med så skamliga metoder att hela världen fördömer dem, minskar inte utan ökar Kubas auktoritet och tyngden i dess sakska vilka påvisar koncernväsendets förrådiska utlämnande av de nationella intressena och vilka lär folken den väg de ska gå för att nå frigörelse. De avslöjar rutenheten inom de exploaterande klasserna, som genom sina representanter förde sin talan i Punta del Este. OAS blev demaskerat : ett Förenta staternas koloniministerium, en militärallians, ett våldsinstrument för att slå ned de latinamerikanska folkens upprorsrörelser.

Kuba har upplevt tre revolutionsår under piskan av Förenta staternas oupphörliga ingripanden i våra interna angelägenheter. Deras piratplan har fällt brandbomber över våra plantager varvid socker i miljontals arrobas brunnit upp. Internationella sabotagedåd, förövalade av yankeeagenter, som till exempel sprängningen av ångaren 'La Coubre', har kostat flera tiotal kubanska människoliv. Vapen i tusental och av alla typer har av Förenta staternas militär kastats ned från fallskärm över vårt territorium för att åstadkomma en omstörtning; förstörelseapparater och explosiv materiel i hundratals ton har från deras militärbarkasser hemligt burits i land på våra kuster för att åstadkomma sabotage och terror. En kubansk arbetare blev torterad på flottbasen i Guantánamo och därefter bragt om livet utan vare sig föregående process eller efterföljande förklaring av något slag. Vår sockerkvot blev abrupt stoppad; råvaror och maskindelar till fabriker och maskinläggningar som konstruerats i

Förenta staterna proklamerades beslagtagna för att bringa vår nationalekonomi på fall. Krigsbåtar och bombplan från baser som preparerats av Förenta staternas regering har gjort plötsliga anfall mot kubanska hamnar och anläggningar. Legotrupper, som av samma regering organiserats och utbildats i centralamerikanska länder, har invaderat vårt territorium, eskorterade av båtar ur Förenta staternas flotta och understödda från luften av utanför liggande flygbaser, vilket allt kostat oss många människoliv och materiella förluster. Kontrarevolutionära kubaner utbildas i Förenta staternas armé och nya aggressionsplaner mot Kuba utarbetas. Allt detta har pågått i tre år utan avbrott och i hela kontinentens åsyn, men OAS har ingenting märkt. Statscheferna sammanträder i Punta del Este, men utan att rikta en förebråelse vare sig till Förenta staternas regering eller till de regeringar som står som medbrottslingar i dessa aggressioner. Kuba, det latinamerikanska offret, det angripna landet, utstötter de ur sin krets.

Förenta staterna har militärpakter med länder på samtliga kontinenter och med så många fascistiska, militaristiska och reaktionära regimer som det finns i världen: militärblock som NATO, SEATO och CENTO, till vilka nu även OAS måste räknas. Förenta staterna ingriper i Laos, i Vietnam, i Korea, på Formosa, i Berlin; de sänder helt öppet krigsfartyg till Dominikanska republiken för att bevaka sina intressen; de tillkännager sin föresats att begagna sig av sina allierade i NATO för att blockera handeln med Kuba — men OAS märker ingenting. Statscheferna sammanträder och stöter ut Kuba som inga militärpakter har med något som helst land. Sålunda låter den regering som organiserar omstörtningar i hela världen och smider militärallianser på fyra kontinenter utstöta Kuba genom att anklaga det för ingenting mindre än omstörtande verksamhet och utomkontinentala förbindelser.

Kuba är det latinamerikanska land som förvandlat mer än hundra tusen daglönare till jordägare, säkerställt åretruntanställning för alla lantarbetare på lantgårdar och kooperativjordbruk, ombildat militärkasernerna till skolhus, beviljat 60 000 stipendier åt studerande vid universitet, gymnasier och tekniska läroanstalter, skapat undervisningsmöjligheter för alla barn, gjort definitivt slut på analfabetismen, fyrdubblat läkartjänsterna, förstatligat monopolföretagen, satt stopp för det missbrukade systemet att låta bostaden bli ett medel till utnyttjande, avskaffat arbetslösheten, likviderat ras- och könsdiskrimineringen, gjort rent hus med spel- och spekulationsinrättningar, prostitutionen, och korrruptionen inom förvaltningen, rustat upp folket och gjort levande verklighet av mannens och kvinnans mänskliga rättigheter genom frigörandet ur exploatering, okunnighet och klasskillnader. Kuba är landet som kastat av sig allt utländskt förmynderskap, tagit sig självbestämmanderätt och fastställt grunderna för sin nationalekonomiska utveckling med det målet i sikte att inte längre bli endast leverantör av råvaror.

Detta land utstöttes ur De Amerikanska Staternas Organisation av regeringar som inte lyckats genomföra en enda av dessa upprättelser för sina respektive folk. Hur ska de kunna försvara sin hållning inför Latinamerikas och all världens folk? Hur ska de kunna förneka att deras politiska inställning ifråga om jorden, om brödet, om arbetet, om folkhälsan, om friheten, om jämlikhet och folkbildning, om ökad ekonomisk utveckling, om nationell värdighet, om full självbestämmanderätt och suveränitet är oförenlig med halva jordklotets?

Deras folk är av helt annan mening; de anser att det enda oförenliga med Latinamerikas öde är misären, den feodala exploateringen, analfabetismen, svältlönerna, arbetslösheten, kvävningpolitiken gentemot arbetarmassorna, lantbefolkning och studerande, diskrimineringen av kvinnan, av negern, indianen och halvblodet, förtrycket från trustväldet, de nordamerikanska monopolens utsugning av dess naturrikedomar, den andliga strypningen av dess konstnärer och intellektuella arbetare, dess småföretagares ruin på grund av den utländska konkurrensen, den ekonomiska underutvecklingen, folken utan vägar, utan sjukhus, utan bostäder, utan skolor, utan industrier, krypanhet för imperialismen, avsägelsen av den nationella själv-

bestämmanderätten, förräderiet mot fosterlandet.

Hur ska imperialisterna få folken att förstå deras uppträdande, den fördömande attityden mot Kuba? Vilka ord ska de välja till sitt försvar och vilken sorts känsla ska de lägga i orden till dem som de så länge låtsats inte känna till men dock exploaterat?

De som studerar Latinamerikas problem brukar fråga vilket land eller vilka länder det är som exaktast återger situationen bland befolkningen, de fattiga, indianerna, negrerna, de nödlidande barnen — denna enorma barnaskara, som 1950 räknades till 30 miljoner och som om åtta år beräknas vara uppe i 50 miljoner. Ja, vilket land eller vilka länder är det fråga om?

En indianbefolkning på 32 miljoner sträcker sig liksom Andernas långa kedja längs hela den sydamerikanska kontinenten. De som betraktat denna kontinent mera som ett ting än som något levande räknar givetvis inte med dessa människor, har aldrig räknat med dem och trodde att de aldrig skulle behövas tas med i räkningen. Men eftersom de trots allt utgjorde en blind arbetskraft borde de utnyttjas, likaväl som man begagnar sig av ett par oxar eller en traktor.

Hur ska folket kunna tro att någon som helst välfärd ska komma dem till del genom några som helst eder eller utfästelser från en Framstegsallians med imperialismen, då under dess heliga beskydd, dess mordraider och förföljelser, urbefolkningen i kontinentens södra del och i Patagonien fortfarande lever i riskojor på samma sätt som deras förfäder levde då kontinenten upptäcktes för nära fem hundra år sedan? Då de stammar, till exempel guaranerna, som en gång var folkrika och som uppfyllde norra Argentina, Paraguay och Bolivia, blivit föremål för en våldsam decimering och jagats som villebråd för att sedan förvisas till urskogarnas inre? Då den infödda reserv som nu är i snabbt utdöende, men som var i stånd att grundlägga en hög civilisation i Sydamerika, blivit trängd allt längre mot det inre av kontinenten, tvärs genom Paraguays sumpmarker och de ödsliga, ofruktbara bolivianska högslätterna; folkslag med svärmod i sinnet, förslöade av alkohol och narkotika som de flyr till för att kunna leva vidare i de omänskliga villkor som de befinner sig i? Då en kedja av händer sträcker sig — de har sträckt sig i sekler, och hittills förgäves — över Andernas rygg, över dess sluttningar, längs med de stora floderna och in i skogarnas skugga för att förena sin misär med de andra långsamt döendes, med de brasilianska stammarna och stammarna i kontinentens norra del och på dess kuster, ända tills de når Venezuelas hundra tusen eländiga, i den mest otroliga efterblivenhet, brutalt undanträngda till Amazonas heta urskogar eller till bergstrakterna i Perijá, och de skygga, isolerade vapichanerna som i Guayanas heta områden väntar på döden, mänskligt sett redan förlorade för eftervärlden? Ja, vad har väl imperialismen att erbjuda alla dessa 32 miljoner indianer, utbredda ända från gränsen till

Förenta staterna och så långt södra halvklotet når? Och dessa 45 miljoner mestiser som föga skiljer sig från de röda — alla dessa infödda, detta enorma kapital av arbetskraft med förtrampade rättigheter, vad har väl de att hoppas på av imperialismen? Hur ska dessa ignorerade massor kunna tro att något gott kan komma från så blodiga händer?

Hela stammar som fortfarande går nakna, andra som antas vara människoätande, andra som vid första kontakten med erövrarnas civilisation dör som flugor, andra som landsförvisas, det vill säga blir bortkörda från sina marker, bortträngda tills de slutligen vräks in i urskogen eller drivs upp i bergen eller ut på stäpperna, dit inte ett uns av civilisation eller upplysning eller bröd eller något som helst når dem.

Vilken 'allians' — om det nu inte skulle vara för en så snabb död som möjligt — ska dessa infödda raser kunna tro på, då de torterats i sekler, skjutits ned som hundar för att lämna sin mark i andras ägo, pryglats ihjäl i tusental för att de inte arbetat fort nog i imperialismens

utsugartjänst?

Och negerbefolkningen? Vad för en 'allians' kan väl lynchsystemet och samhällets styvmoderliga behandling av negern i Förenta staterna erbjuda Latinamerikas femton miljoner svarta och fjorton miljoner mulatter, som skräckslagna och vredgade hör talas om hur deras bröder i norr inte får använda samma kupéer som sina vita landsmän, inte gå i samma skolor, ja inte ens dö på samma sjukhus?

Hur ska dessa förbigångna rasgrupper kunna tro på imperialismen, på dess välfärdslöften, på dess 'allianser' — om inte för att bli lynchade eller utnyttjade som slavar?

Dessa massor som inte kommit i åtnjutande av ens genomsnittliga förmåner av något slag, vare sig kulturella, sociala eller yrkesmässiga, dessa som till och med i de områden där de utgör majoritet och omfattar miljoner blir misshandlade av imperialister i Ku-Klux-Klankåpor; dessa som tvingas pressa sig samman i de hälsovådligaste kvarteren, i de obekvämate kollektivhusen uppförda just för dem; dessa som hänvisas till de mest föraktade sysslorna, till de tyngsta arbetena och de lägst betalda yrkena; dessa som aldrig kan tänka sig komma i kontakt med universitet, högskolor eller privata läroanstalter?

Vilken Framstegsallians kan tjäna som sporre för dessa 107 miljoner män och kvinnor — negrer, mulatter, indianer, mestiser — i detta vårt Latinamerika, dessa som utgör arbetarkärnan i stad och land men vars mörka hud väcker de nya kolonistörernas förakt? Hur ska de kunna lita på den föregivna Alliansen, de som med vanmakt sett hur det i Panama tillämpas en löneberäkning för mannen från Förenta staterna och en annan för mannen från Panama, vilken anses tillhöra en underlägsen ras?

Arbetarna med sina svältlöner, med de grövsta sysslorna, med de uslaste livsvillkoren, i undernäring, sjukdom och allsköns olyckor som inryms i misären — vad kan de väl hoppas på?

Vad kan väl imperialisterna säga dem, med vilka ord ska de nalkas dem och vilka välgärningar ska de erbjuda dem, dessa som i koppargruvorna, i tennschakten, i järngruvorna och kolgångarna offerar sina lungor för okända herrar utan nåd; dessa fäder och söner i urskogs-hyggen och kautschukplanteringar, på matéodlingar och fruktplantager, i sockerfabriker och kaffefaktorier, i dagsverken på pampas och de stora slätterna, alla dessa som till priset av sin hälsa och sina liv ökar exploatörernas rikedomar?

Dessa enorma massor som producerar rikedomarna, som skapar värdena, som hjälper en ny värld att födas på alla områden, vad kan de hoppas av imperialismen — denna omätliga mun, denna hand som aldrig får nog — då deras enda framtid är misären, den absoluta värnlösheten och till slut den kalla döden i oförmärkthet och glömska?

Denna samhällsklass som i andra delar av världen har ändrat historiens lopp, som revolutionerat världen, som företräder alla de ringa och små och utnyttjade, vad kan den vänta sig av imperialismen, sin oförsonligaste fiende?

Vad kan imperialismen erbjuda yrkesgrupperna, lärare på låg- och högstadiet, alla intellektuella, diktare, konstnärer? Vad för slags välgärningar, vilket bättre och rättvisare öde, vilka motiv och impulser att gå vidare, höja sig från de enkla och elementära grunderna, har väl imperialismen att erbjuda dessa? Dem som ägnar sitt liv åt att undervisa och fostra generationer av barn och ungdom för att imperialismen sedan ska hugga sina klor i dem; dem som i de flesta av de latinamerikanska länderna lyfter löner som är en förödmjukelse; dem som nästan överallt lever under trycket av begränsade uttrycksmöjligheter för sin politiska och sociala åskådning; dem vars ekonomiska beträngdhet håller dem nere i misär, instängda i ett grått och utsiktslöst liv? Vilken 'välfärd' och 'allians' kan väl erbjudas dem från imperialisthåll

som inte resulterar i imperialismens totala profit?

Om det skapas hjälpfonder för deras yrkesutövning, för deras konstnärliga eller publicistiska verksamhet, sker det alltid i den välförstådda undermeningen att deras verk bör återspegla imperialisternas intressen, deras värld, deras intigheter. De romaner som söker återge verkligheten i deras rovgiriga värld, den lyrik som vill förmedla protest mot deras förtryck, mot deras ingrepp i enskilda liv och sinnen såväl som i hela folks och länders inre angelägenheter; den stridbara konsten som med sina olika uttrycksmedel söker fånga formerna och målet för deras aggression och ständiga press på allt som lever och andas, framför allt på det som trotsar och uppreser sig, på det som lär och upplyser, på det som i ansvarskänslans rena och klara ljus söker leda människorna och folken mot bättre öden, mot högre mål för tanken, för livet och rättvisan — allt detta råkar ut för den mest förbittrade onåd, för murar av motstånd, dom och fördömelse och maccarthysk förföljelse. Imperialisterna stoppar sina tryckpressar för romanen, dikten, de blir uttraderade ur spalterna och begravda under tystnadens massiva sten . . . Och detta sker — återigen en av kapitalismens absurditeter — då författaren, diktaren, målaren, skulptören, skaparen i varje slag av materia såväl som vetenskapsmannen, börjar sitt sanna och verkliga liv, börjar leva på folkets läppar och i miljoner människors hjärtan runt om i världen. Imperialisterna förvänder allt, deformerar allt, leder in allt i rännilar som sipprar ned mot deras fördel, mot deras dollarökningar; de köper ord, tavlor och stumhet, transformerar till tystnad uttrycken från de upproriska, från framstegsmänniskorna, från dem som kämpar för folket och söker lösa dess problem.

I denna sorgliga bild kan vi inte förbigå massan av nödlidande och försummade barn, Latinamerikas barn utan framtid.

Den latinamerikanska kontinenten har en hög nativitetssiffra, men samtidigt hög mortalitet. I elva av länderna var för några få år sedan dödlighetssiffran för barn under ett år uppe i 125 promille och i andra länder 17-90 promille. Som en jämförelse kan nämnas att i 102 av världens länder uppgår motsvarande siffra till 51 promille. Men i Latinamerika dör, av brist på vård, sjuttiofyra barn av tusen redan i sitt första levnadsår. Det finns latinamerikanska länder där denna siffra på sina ställen uppgår till 300 barn av tusen. I åldrarna upp till sju år dör i Latinamerika tusen och åter tusen barn i diarréer, lungsjukdomar, bristsjukdomar, undernäring och svält; tusen och åter tusen i andra sjukdomar, utan sjukhusvård, utan läkemedel; tusen och åter tusen för en kringdrivande tillvaro, märkta av endemisk kretinism, malaria, trakom och andra sjukdomar som överförs genom smitta eller uppkommit av brist på vatten och hygien. Sjukdomar av detta slag ligger som ett ok över de latinamerikanska länderna, där många tusentals barn tynar bort; barn till parias, barn till fattigfolk och till lägre medelklassfamiljer i svåra omständigheter och med osäkra inkomster. Att nämna fler siffror skulle bli för omständigt: siffrorna är hårresande. De finns statistiskt sammanförda i vilken som helst av de internationella organisationernas officiella tabeller.

I avseende på utbildning fylls våra sinnen av harm vid tanken på den låga bildningsgrad som råder i Latinamerika. Under det att Förenta staterna har en nivå på åtta — nio genomgångna skolår för befolkningen från 15 år och uppåt, har det plundrade och utsugna Latinamerika genomsnittligt mindre än ett genomgången skolår för samma åldrar. Och än mer harm väcker vetenskapen om att i somliga länder endast 20 procent av barnen mellan fem och fjorton år är inskrivna för skolundervisning, och i länder med högre nivå endast 60 procent. Detta innebär att mer än hälften av Latinamerikas barn inte går i skola. Och indignationen fortsätter att växa då vi konstaterar att de tre första årskurserna inbegriper mer än 80 procent av skolbarnen, under det att sjätte årskursen pendlar mellan endast 6 och 22 procent av dem som påbörjade första årskursen. Till och med i de länder som tror sig ha väl sörjt för barnen går denna siffra av förlorad skolundervisning mellan första och sjätte årskursen upp till 73 procent som medeltal. På Kuba, före revolutionen, var procentsiffran 74. I Colombia, 'den representativa

demokratin', är siffran 78 procent. Och om man granskar landsbygden kommer endast i (en) procent av barnen — i bästa fall — fram till femte årskursen av skolundervisningen.

Då man söker förklaringen till denna katastrofala brist på skolunderbyggnad finner man en orsak: den ekonomiska nödsituationen. Brist på skolor, brist på lärare, brist på pengar i familjen, barn i förvärvsarbete ... Till slut: imperialismen och dess utvecklingshämmande förtryck.

De mardrömsliknande omständigheter som Latinamerika levat i, från kust till kust, har haft till följd att på denna kontinent med en befolkning på nära 200 miljoner — varav två tredjedelar utgörs av de diskriminerade : indianer, mestiser, negrer — på denna kontinent av halvkolonier dör av svält, sjukdomar och förtidigt åldrande omkring fyra människor i minuten, 5 500 om dagen, två miljoner om året, tio miljoner på fem år. Dessa dödsfall skulle lätt kunna förhindras. De två tredjedelarna av den latinamerikanska befolkningen har kort livslängd och lever under ständigt dödshot; ett människooffer som på femton år är dubbelt så stort som det som första världskriget orsakade. Och det fortsätter. Under tiden flyter en ständig ström av pengar från Latinamerika till Förenta staterna omkring 4 000 dollar i minuten, fem miljoner om dagen, två miljarder om året, tio miljarder på fem år. För varje tusen dollar som går ifrån oss återstår oss en död människa. Tusen dollar för varje död: det är priset för vad man kallar imperialism! TUSEN DOLLAR FOR VARJE DÖD, FYRA GÅNGER I MINUTEN!

Sådan är den amerikanska verkligheten. Men, apropå denna verklighet — av vilken orsak sammanträffade statscheferna i Punta del Este? Var det för att om än aldrig så lite lätta och lindra dessa olyckor? Nej!

Folken vet att statscheferna som utstötte Kuba sammanträffade i Punta del Este för att avsäga sig sin nationella självbestämmanderätt; att Förenta staternas regering infann sig för att där fastslå grundvalarna inte bara för aggressionen mot Kuba utan också för ett tillbakaslående av varje frigörelseförsök från folken i vilket latinamerikanskt land det än må gälla; att Förenta staterna förbereder ett blodigt drama för Latinamerika; att de exploaterande oligarkikoncernerna — lika väl som de nu avsvär sig självbestämmanderätten — icke heller kommer att tveka att begära militärhjälp från Förenta staterna mot sina egna folk, och att fördenskull Förenta staternas delegation föreslog Interamerikanska Försvarsrådet en bevakningskommitté med verkställande makt som skulle tillämpa kollektiva åtgärder mot omstörtande verksamhet.

Omstörtande verksamhet är för Förenta staternas imperialister detsamma som de svältande folkens kamp för brödet, lantarbetarnas kamp för jorden, folkens kamp mot den imperialistiska exploateringen. Bevakningskommittén med verkställande makt i Interamerikanska Försvarsrådet innebär en över hela kontinenten gällande maktbefogenhet att på ett tecken från Pentagon kväsa folken. Kollektiva åtgärder innebär risk för landsättningar av Förenta staternas marinsoldater i vilket som helst av Latinamerikas länder.

På anklagelsen att Kuba vill exportera sin revolution svarar vi: revolutioner exporteras inte — folken själva gör dem. Vad Kuba kan ge åt folken och redan har gett är sitt exempel.

Vad är det då som den kubanska revolutionen visar? Den visar att revolutionen är möjlig, att folken kan genomföra den, att det i den samtida världen inte finns krafter nog starka för att förhindra folkens resning och frigörelse.

Vår seger skulle aldrig blivit möjlig om inte de rådande faktiska förhållandena inom vår ekonomi — förhållanden som i en stor del av Latinamerikas länder föreligger i ännu högre grad — gjort revolutionen ofrånkomlig.

I de nationer där Förenta staternas monopolkontroll är som strängast, oligarkiernas exploatering mest skoningslös och situationen för arbetarmassorna och lantbefolkningen outhärd-

ligast inträffar det oundvikligen att den politiska makten visar sin mest järnhårda sida : undantagstillstånden blir allt vanligare, varje missnöjesyttring hos massorna nedslås med våld och varje form av demokrati förkvävs. Sålunda avslöjas klarare än någonsin den brutala karaktären hos den diktatur som härskarklassernas maktställning egentligen är. Det är då som folkens revolutionära utbrott blir oundvikliga.

Även om det är sant att arbetarklassen i Latinamerikas underutvecklade länder numerärt sett är förhållandevis liten, finns det likväl en samhällsklass som på grund av de omänskliga villkor den lever i utgör en potentiell styrka som, under ledning av arbetarna och de intellektuella revolutionärerna, kan få en avgörande betydelse i kampen för den nationella frigörelsen. Denna samhällsklass är lantbefolkningen.

De mest framträdande dragen hos ekonomin i våra länder är den underutvecklade industrin och den feodala agrarregimen. Det är därför som — hur svåra levnadsvillkoren än är för städernas och samhällenas arbetare — lantbefolkningen likväl lever under än hårdare förtryck och exploatering, samtidigt som den mestadels utgör en absolut majoritet, på sina håll överskridande sjuttio procent av de latinamerikanska befolkningssiffrorna.

Med undantag för jordägarna, som i många fall har sin hemvist i städerna, hämtar denna stora massa sitt uppehälle som ömkligt avlönade dagsverksarbetare på godsens och under så exploaterande arbetsformer att de inte står medeltidens efter. Det är dessa omständigheter som gör att den fattiga lantbefolkningen i Latinamerika bildar en fruktansvärd, potentiell revolutionär kraft.

Arméerna, de exploaterande klassernas enda stöttepelare, är utformade och utrustade för det konventionella kriget, och står vanmäktiga vid konfronteringen med bondebefolkningens irreguljära krigföring i dess naturliga och invanda miljö. De förlorar tio man för varje stupad revolutionär, och demoraliseringen sprider sig snabbt bland dem då de finner sig stå inför en osynlig och oöverbärlig fiende som inte erbjuder dem tillfälle till uppvisning av den krigsskoletaktik och de stiliga stridsställningar som de briljerar med då det gäller att kväsa arbetare och studenter i städerna.

Till de små avantgrupperna i stridens begynnelsekedje sluter sig oavbrutet nya styrkor, massan där bakom sätter sig i rörelse, börjar välla fram, och så småningom är det ursprungliga läget i upplösning. Det är då som arbetarklassen från land och stad har stridens utgång i sina händer.

Vad är det då som redan från stridens början gör dessa första stridskärnor oslagbara, oberoende av fiendens numerär, makt och resurser? Det är folkets stöd; och stödet från massorna kan de påräkna i ökande omfattning.

Men lantbefolkningen är en samhällsklass som på grund av den okunnighet den hålls i och den isolering den lever i behöver revolutionärer och politisk ledning från industriarbetarna och de intellektuella revolutionärerna. Utan denna ledning skulle den inte av egen förmåga kunna kasta sig in i striden och gå segrande ur den.

Under de historiskt betingade förhållanden som för närvarande råder i Latinamerika kan den nationella borgarklassen inte tänkas gå i täten för en kamp mot feodalsystemet och imperialismen. Erfarenheten visar att våra länders borgarklass, förlamad av skräck för en social omvälvning och skrämmd av ropen från de exploaterade massorna, aldrig varit i stånd att uppresa sig mot Förenta staternas imperialism, inte ens då de respektive intressena gått stick i stäv.

Ställda inför frågan om imperialism eller revolution är det endast de mest progressiva representanterna för borgerskapet som står på folkets sida.

Den nuvarande kraftmätningen i världen och den universella frigörelseprocessen inom de

koloniserade och avhängiga folken visar för Latinamerikas arbetare och revolutionära intellektuella vilken uppgift som är deras: att resolut ställa sig i spetsen för kampen mot imperialismen och feodalsystemet.

Genom de stora filmbolagen, telegrambyråerna samt de reaktionära tidskrifterna, böckerna och tidningarna tillgriper imperialismen de mest utstuderade lögnen för att utsy splittring och bland de okunniga massorna injaga en vidskeplig rädsla för de revolutionära idéerna, som ju endast kan — och bör — utgöra en fara för de mäktiga exploatörerna själva, deras intressen och sekelgamla privilegier.

Splittringen — en produkt av allehanda fördomar, villoläror och lögnen, sekterism, dogmatism och bristande förmåga att analysera den roll som tillkommer de olika individerna, deras partier, organisationer och ledare — är alltsammans ett hinder för den oundgängliga handlingskraften och enigheten. Dessa fenomen är den revolutionära rörelsens barnsjukdomar och de bör nu vara ur världen. I kampen mot imperialismen och feodalsystemet är det fullt möjligt att sammansvetsa folkets stora massa inför slutmål som enar alla, såväl arbetare, lantbefolkning, intellektuella, småborgare som de progressiva krafterna inom det nationella högborgerskapet. Dessa skikt omfattar majoriteten av befolkningen och representerar stora sociala krafter, i stånd att sopa bort imperialistväldet och den feodala reaktionen. I denna vittomfattande rörelse kan och bör de strida tillsammans, för sina länders välfärd, för sina folks välfärd, för hela Latinamerikas välfärd — alla, från den gamle marxistveteranen till den troende katoliken som kanske ingenting har att göra med monopolen i Förenta staterna eller med de feodala storgodsägarna.

Denna rörelse skulle också kunna dra med sig de progressiva elementen inom armén, även de förödmjukade av Förenta staternas militäranläggningar, av de feodala oligarkiernas förräderi mot de inhemska intressena och av den nationella självständighetens uppgivande åt Washingtons diktatur.

När förtrycket mot arbetarna och bönderna är som hårdast och när Förenta staternas monopolvälde är som starkast är det orätt att förleda ett folk vars situation är och förblir hopplös till den fåfänga och bekvämliga illusionen att man utan väpnad kamp skulle kunna komma tillrätta med en härskande klass som har alla statens maktmedel till sitt förfogande, som har monopol på all undervisning, som är ägare till samtliga massmedia och som förfogar över oändliga kapitalresurser och över en makt som monopolen och oligarkierna kommer att försvara med liv och blod med hjälp av sin polis och sin militär.

Varje revolutionärs plikt är att genomföra revolutionen. Revolutionens seger är viss, i Latinamerika såväl som i den övriga världen, men det tillkommer inte revolutionären att sätta sig i dörren till sitt hus för att se på när imperialismens likfölje drar förbi. Jobs roll går inte ihop med en revolutionärs. Varje år som för Latinamerika närmare frigörelsen betyder miljoner barn som räddas till livet, miljoner begåvningar som räddas åt kulturen, otaliga lidanden som besparas folken. Det är sant att Förenta staternas imperialister förbereder ett blodsdrama åt Latinamerika, men de kommer inte att lyckas slå ned folkens frigörelsekamp; de kommer tvärtom att uppväcka hela mänsklighetens hat och avsky, och detta drama kommer att markera slutet på deras glupska och barbariska system.

Intet folk i Latinamerika är svagt ty de är alla delar av en familj på tvåhundra miljoner syskon som delar samma elände och samma känslor, som kämpar mot samma fiende, och som hyser samma drömmar om en bättre framtid och samma förtröstan om solidaritet från alla rättrådiga män och kvinnor världen över.

Hur mäktig och storslagen sången om Latinamerikas frihetskrig än ljud, hur heroisk den kampen än var, har det fallit på den nuvarande latinamerikanska generationens lott att göra en

än högre och för mänskligheten än mera avgörande hjälteinsats. Ty den gången gällde kampen frigörelsen från det spanska kolonialväldet, från ett försvagat Spanien, invaderat av Napoleons arméer. Idag betyder frigörelsekampen en drabbning mot världens mäktigaste imperialiststat, mot imperialismens starkaste kraftkoncentration; men den betyder också en större tjänst åt mänskligheten än den våra förfäder gjorde.

Men i högre grad än i den framfarna kommer kampen av idag att föras av massorna. Folket kommer att spela en långt större roll än det gjorde då; männen, ledarna, betyder och kommer att betyda mindre i denna kamp än vad de betydde i den förra.

Det hjältepos som nu väntar på sitt nedtecknande ska skrivas av de svältande indianska massorna, av bönderna utan jord, av de exploaterade arbetarna; det ska skrivas av alla som vill framsteg och utveckling, av alla de rättsinniga och lysande intellektuella arbetare som våra undertryckta latinamerikanska länder har så många av; det ska skrivas av själva kampen, massans kamp och idéernas. Det ska bli ett epos som våra misshandlade och föraktade folk ska föra in i historien — dessa våra hitintills okända folk som redan börjat göra imperialisterna sömnlösa. De betraktade oss som en undergiven och ofarlig boskapshjord, men de börjar redan frukta denna hjord, en gigantisk hjord på tvåhundra miljoner latinamerikaner, ty de förstår att den kommer att bli det nordamerikanska monopolkapitalets dödgrävare.

Ingen eller föga notis har tagits om denna arbetande människomassa, dessa utnyttjade, arma parias, manövrerade med piskan och gevärspipan. Alltsedan självständighetens första soluppgång har de delat samma öde, dessa indianer, gauchos, zambos, mestiser, kvarteroner och vita utan egendom och inkomst; hela denna mänskliga massa som kommer att skapa ett 'fosterland' de aldrig förut fått del av, som studerat i miljoner, som lemlästats, som vunnit sina länders oberoende åt företagarklassen men förvisats från den jord de erövrade, som fick återgå till sin plats på samhällets nedersta trappsteg, som fortsätter att dö av hunger, av vanvård, av sjukdomar de kunde botas från. Ty till dessa nådde aldrig det som kunde ha räddat dem: det dagliga brödet, sängen på ett sjukhus, medicinen som botar, handen som hjälper.

Men stunden för deras upprättelse, den stund de själva utsett, är i annalkande; denna gång med säkerhet och från kontinentens ena ände till den andra. Denna anonyma massa, detta de färgade folkens mörka, tysta Sydamerika som sjunger över hela kontinenten med samma sorg och besvikelse i stämman, denna massa står nu färdig att slutgiltigt träda in i sin egen historia, börjar skriva den med sitt blod, börjar lida i den och dö i den. På Sydamerikas åkrar och högländ, på sluttningarna av dess bergskedjor, på stäppen och i urskogarna, i ödemarken och i de bullrande städerna, på stränderna av de stora haven och floderna, överallt börjar nu denna värld av människor att sätta sig i rörelse, i rättmätig vrede och med händerna knutna, beredda att dö för sin sak: att själva ta sig de rättigheter som de i nära femhundra år bedragits på. Nu, om inte förr, ska historien nödgas räkna med de fattiga i Latinamerika, med de utnyttjade och föraktade i Latinamerika, dessa som nu beslutat att själva, och för alltid, skriva sin historia. Redan ser man dem på stigarna till fots i ändlösa marscher, på väg till de styrandes 'olympier' för att utkräva sina rättigheter. Redan ser man dem dagligen, beväpnade med stenar, påkar och skäror, lägga beslag på jorden, sätta hackan i den mark som tillhör dem och försvara den med sina liv. Man ser dem komma bärande på sina plakater, deviser och fanor och låter dem leka i vinden bland bergen och på slätterna. Och denna våg av skälvande vrede mot undanhållen rättvisa och förtrampad rätt som nu börjar resa sig i Latinamerikas länder, den vågen kan inte hejdas; den kommer att växa för varje dag som går. Ty den vågen är sammansatt av massan, av dem som ur varje synvinkel sett är i majoritet, av dem som med sitt arbete hopsamlar rikedomarna, skapar värdena och håller historiens hjul igång; dessa som nu vaknar upp ur den långa, förslöande sömn de hållits kvar i.

Ty dessa stora människomassor har uttalat sitt 'Nu är det nog!' — och satt sig i rörelse. Som

giganter går de fram, och deras frammarsch stannar inte förrän de erövat det verkliga oberoende som de hittills dött förgäves för, mer än en gång. De som nu dör ska åtminstone dö som deras bröder dog på Kuba och i Playa Girón: de ska dö för sitt enda, sanna, oåterkalleliga oberoende.

Fosterlandet eller döden!

Vi skall segra!

KUBAS FOLK

Havanna, Kuba,
Fritt Latinamerikanskt Territorium,
Den 4 februari 1962.